1848. **N°. 40.**

DRENTSCHE COURANT.

Vrijdag, den 19 Mei.

De GEDEPUTEERDE STATEN van *DRENTHE*, brengen ter kennis van de belanghebbenden:

a. dat wegens den tegenwoordigen lagen waterstand op de Drentsche Hoofdvaart, dat kanaal, te rekenen van af vrijdag den 19 dezer, tot nader order, niet zal mogen worden opgevaren met schepen, welke dieper geladen zijn dan tot 0.89 el (3 voet) en niet afgevaren tot meerdere diepte dan van 1.04 el (3½ voet);

b. dat de tot 1.04 el geladene vaartuigen, niet dan gezamenlijk en bepaaldelijk des morgens 9 ure van elken dag, dóór het *Veeneschut* zullen mogen afschutten.

En op dat niemand hiervan onwetendheid zoude kunnen voorwenden, zal deze worden opgenomen in de *Drentsche Courant*, en voorts te *Smilde* en te *Meppel* afgekondigd en aangeslagen, op de aldaar gebruikelijke wijze.

De Gedeputeerde Staten voorn.,
Assen, DE VOS VAN STEENWIJK,
den 16 *Mei* 1848. *Ter ordonnantie van Dezelve*,
W. H. HOFSTEDE, JR.

De GEDEPUTEERDE STATEN van *DRENTHE*, brengen ter kennis der belanghebbenden, dat de bij hunne resolutie van 9 dezer maand no. 40 aangekondigde uitloting der *in Januarij* 1849 aftelossen *acht aandeelen*, in de geldleening van *f* **44.000** ten laste dezer Provincie, geautoriseerd bij Koninklijk besluit van 4 Januarij 1841 no. 38, **NIET**, invoege vroeger bepaald, op **Dingsdag, 30 Mei**, maar op **VRIJDAG, 2 Junij**, aanstaande, zal plaats hebben.

De Gedeputeerde Staten voorn.,
Assen, DE VOS VAN STEENWIJK.
den 16 *Mei* 1848. *Ter Ordonnantie van Dezelve*,
W. H. HOFSTEDE. JR.

De gewone voorjaars vergadering der Commissie van Landbouw, in de provincie Drenthe, zal gehouden worden te Assen, te beginnen op maandag den 29 Mei 1848.
H. TONCKENS, *Secretaris*.

Nederland.

De nu afgetreden ministers *Schimmelpenninck* en *Nepveu* hebben elk een aan Z.M. gerigten brief, waarin hij zijn oordeel over het door de Commissie van Grondwetsherziening opgesteld Ontwerp blootlegt, in druk uitgegeven.

De hr *Nepveu* zegt dat hij, hoewel de beginselen van een zeer vrijzinnig, getemperd monarchaal constitutioneel stelsel aanklevende, zich niet kan vereenigen met de algemeene strekking des Ontwerps, *omdat zijns inziens de zucht tot verkrijging der republiek daarin te zeer doorstraalt.*

De hr *Schimmelpenninck* zegt, dat hij had verlangd eene britsche constitutie d.i. eene kroon door een verantwoordelijk ministerie werkende, met al die magt en prerogativen, welke haar den noodigen invloed in den staat verzekeren; dat daarentegen 't Ontwerp aan de regering verscheidene onontbeerlijke voorregten ontzegt; dat hij 't Ontwerp beschouwt als *eene proeve van de vestiging van een zwak koningschap op republikeinsche grondslagen*, eene proeve die, naar hij vreest, de overgang zal zijn tot een staat van zaken, welken men in dit rijk niet verlangt.

Bij de Tweede Kamer is ingekomen en ter griffie gelegd een adres door *H. J. Carsten* en 27 anderen geteekend, van den volgenden inhoud:

De ondergeteekenden, allen ingezetenen der gemeente Hoogeveen, prov. Drenthe, geven met verschuldigden eerbied te kennen, dat zij in het ontwerp van grondwet, ingeleverd door de staats-commissie, van wege Z.M. met de herziening van voornoemde wet belast, eene eerste schrede zien tot redding van ons volksbestaan. Zij verzoeken dus U. E. M. dit ontwerp, in deszelfs grondbeginselen althans, spoedig kracht van wet te doen erlangen, opdat de kostbare tijd niet nutteloos verloren ga.

Zij vermeenen echter, in sommige punten bij U. E. M. op eenige wijzigingen te moeten aandringen, hierbij vooral van de onbetwistbare waarheid uitgaande, dat ook de meest volmaakte grondwet op zich zelve, ons niet kan redden, wanneer er geene krachtige bezuinigingen uit voortvloeijen. Want E. M. H.! ons volk verarmt, de bronnen van voorspoed verdroogen, de belastingen worden voor een groot deel verslonden door de rentheffers van den staat, welke zonder eenig voordeel aan te brengen, de beste sappen des volks verteren. Zij erkennen overigens gaarne dat hunne aanspraken op een groot deel der staats-inkomsten onaangeroerd moeten blijven, maar dit zoo zijnde, moeten er maatregelen genomen worden tot doortastende bezuinigingen, op alle niet volstrekt noodwendige zaken.

Zij verlangen vooral ook om deze redenen, dat in de nieuwe grondwet van geene provincien melding gemaakt, maar de staat als een geheel beschouwd worde, welke later ten behoeve eener goede administratie, kan verdeeld worden in zoo vele onderdeelen, als men noodig zal oordeelen, zonder op historische overleveringen of herinneringen te letten. Immers wij allen zijn één, leven onder dezelfde wetten, denzelfden Koning, en hebben dezelfde neigingen en behoeften. En wat toch zijn in het wezen der zaak de tegenwoordige provincien anders, dan administratieve afdeelingen, welke slechts dit tegen zich hebben, dat zij niet om den wille eener goede administratie, maar om herinneringen, welke geene ware kracht meer hebben, gevormd zijn. Mogt overigens deze zienswijze niet gevolgd worden, dan verzoeken zij, dat geene nu bestaande provincien, bij bestaan blijvende provincien worden ingelijfd, want zulks zou eene treurige bron van verdeeldheid openen, dewijl men in de vernietigde provincien, steeds zoude trachten, de verlorene zelfstandigheid terug te erlangen.

Ook zien adressanten het nut niet in van eene Eerste Kamer, voortkomende uit dezelfde kiesmagt als de Tweede; terwijl het hun gevaarlijk voorkomt, den diensttijd van de nationale militie in de grondwet te bepalen, want staten, veel

volkrijker dan de onze, eischen eenen veel langeren diensttijd dan de onze.

Zij zouden verder gaarne eene bepaling opgenomen zien, in de nieuwe grondwet, vaststellende, dat er steeds eene landmagt aanwezig moet zijn, beschikbaar in- en buiten Europa, hierbij op Engeland wijzende hetwelk deszelfs troepen elk oogenblik kan inschepen, naar ieder bedreigd punt in een ander werelddeel. Dat, bij voorbeeld, het behoud van Java af kan hangen van de mogelijkheid, om onmiddelijk eenige bataillons soldaten derwaarts te zenden, is zeer duidelijk; zoo als de zaken thans ingerigt zijn, zoude zulk eene afzending eenige maanden tijds vereischen, in welken tusschentijd, bij het uitbreken van eenen Europeschen oorlog, de zee kan gesloten, of door eenen inlandschen opstand, het eiland kan verwoest worden. Adressanten hebben dan ook steeds de inrigtingen op dat punt, in ons vaderland, als hoogst gebrekkig, als onverantwoordelijk beschouwd.

Zij verlangen verder in de grondwet eene bepaling dat geene gewone uitgaven hier te lande gedekt mogen worden door inkomsten van onze Overzeesche bezittingen, maar dat deze een batig slot opleverende, eeniglijk besteed worden tot schulddelging of tot het daarstellen van werken van openbaar nut. In het wezen der zaak, beschouwen zij dit punt, van een alles overschaduwend belang, want alleen dit streng vasthoudende, is bezuiniging, is ontlasting op den duur mogelijk.

Zij verlangen verder, dat het batig saldo niet verkregen worde, ten koste van de zekerheid, van onze Oostindische bezittingen, want, ons onafhankelijk volksbestaan uitgezonderd, vermeenen zij, dat wij geen grooter belang hebben dan het behoud van Indie, en zij zijn overtuigd dat wij dit behouden kunnen in spijt van allen, die ons dat bezit kunnen betwisten. — Maar daartoe zijn Europesche troepen noodig. Er moet dus op Java, steeds eene grootere hoeveelheid van die troepen aanwezig zijn, dan daar door onze vijanden tegelijk kan aangebragt worden. Alleen dit geeft zekerheid aan ons bezit; alleen dit kan ons handhaven in de voordeelen, welke wij thans genieten, die ook, al moest het geheele batig overschot aan zulk een leger opgeofferd worden, zeer groot zullen blijven. Had men overigens dit in het oog gehouden, Singapore zoude ons niet in vollen vrede ontroofd, Laboan niet aan een invloed, vijandig aan onze magt, onderworpen zijn; terwijl eindelijk de ons wettig en deugdelijk toekomende havens van de oostkust van Sumatra, niet door eene enkele nota van Engeland zouden ontruimd zijn. Want E. M. H. de overmagt wetende, alles te kunnen verkrijgen, zonder geweld, kent geene palen, maar wetende dat er geweld moet gepleegd worden, denkt na over den indruk, welke er door veroorzaakt wordt in de overige wereld, beeft voor de schande der misdaad terug. Ook is het eervoller voor geweld te wijken, dan schijnbaar vrijwillig toe te stemmen in onze eigene vernedering.

Zij verzoeken eindelijk aan U. E. M. deze opmerkingen eenige aandacht te willen schenken, want zij zijn zich zelve bewust, niet naar het verwezentlijken van onbestaanbare Utopien te streven, maar met hart en ziel te verlangen het heil van ons volk, dat zij zich niet gelukkig kunnen denken, dan levende onder vrijzinnige instellingen, met eenen Koning uit het huis *van Oranje* aan het hoofd, bestuurd door mannen welke de algemeene achting genieten, en geestkracht genoeg bezitten, om in ieder geval onze regten, tegen wie ter wereld ook, te verdedigen, gepaard met genoegzame voorzigtigheid, om iederen, niet dringend noodigen strijd met vreemde staten te vermijden.

Den 12 zijn in Limburg de Kiezers gekozen die twee vertegenwoordigers in de Duitsche Nationale Vergadering zullen benoemen. De stemgeregtigden namen slechts in zeer gering getal aan die verkiezing deel; de gegoeden onthielden zich daarvan over 't algemeen, zoodat de woelgeesten ruim baan hadden. De orde is echter niet verstoord.

Zout tot beestenvoeder accijnsvrij ingeslagen wordende, moet voortaan worden vermengd met 5 pond turfasch en 2½ pond houtskoolpoeder onder elke 100 pond zout.

De hermunting van 't oude zilvergeld nu ver genoeg gevorderd zijnde, zullen de muntbiljetten van *f* 500 (ten bedrage van *f* 4,000,000) en die van *f* 100 (ten bedrage van *f* 11,550,000) ingetrokken worden met 1 Julij ek., zullende zij van dien dag af ophouden wettig betaalmiddel te zijn, doch nog tot 1 Oct. ek. bij betalingen aan de schatkist aangenomen worden; de inwisseling geschiedt bij de Nederl. Bank te Amsterdam, van 3 Junij ek. af.

Z.M. heeft bij besluit van 16 Mei, den generaal majoor *J. H. Voet*, thans kommandant der 2de brigade der 1ste divisie infanterie, en waarnemend provinciaal kommandant van N.Braband, benoemd tot tijdelijk minister van oorlog, ingaande met 22 dezer. De portefeuille van buitenl. zaken zal waarschijnlijk opgedragen worden aan onzen gezant te Brussel baron *van Bentinck*.

De werkzaamheden der Tweede Kamer zijn voor eenigen tijd, welligt 3 a 4 weken, geschorst.

Assen, 18 *Mei*. Het Genootschap ter bevordering van den Landbouw in deze provincie, hield op den 19 April jl. eene algemeene vergadering, in welke onder anderen bepaald is, dat er dit jaar *twee* tentoonstellingen van vee zullen plaats vinden; de eerste van hengsteveulens, gefokt in deze provincie en met de merrie ter keuring aangeboden. zal plaats hebben te Rolde, de tweede van merrien, stieren en melkkoeijen, te Dieverbrug. Bij deze tentoonstellingen zullen als altijd verschillende premien worden uitgereikt, waarvan de nadere opgave in tijds bij Programma zal geschieden. Beide tentoonstellingen zullen gehouden worden in September.

Verder is in deze vergadering besloten de volgende prijsvragen uitteschrijven:

1° Het Genootschap ter bevordering van den Landbouw in de provincie Drenthe, looft eene premie uit van **honderd gulden** aan dengene, die in de provincie Drenthe een vierde bunder of 25 ned. roeden met *Ruta baga* of *Zweedsche knolraap* zal hebben beteeld en het volledigste en meest naauwkeurig verslag van deze teelt en van de kracht en waarde van deze, op de voormelde hoeveelheid gronds geteelde knolrapen als veevoeder, zal hebben geleverd. Deze premie zal niet worden uitgereikt, tenzij volledig en volkomen aan de prijsvraag worde voldaan. Hiertoe wordt hoofdzakelijk 1° vereischt eene naauwkeurige en volledige opgaaf van de soort van grond, der vruchten welke zijn voorafgegaan, van de soort, hoegrootheid en waarde der aangewende bemesting, van de wijze van bewerking, van de hoeveelheid der opbrengst in gewigt, en van het bedrag van alle aangewende kosten; 2° zullen, ten einde de kracht en waarde van voormeld veevoeder naauwkeurig kunnen bepaald worden, de verkregene knolrapen, gedurende een bepaalden tijd, aan eenige runderen moeten worden vervoederd, terwijl een gelijk getal gelijksoortige runderen, gedurende denzelfden tijd met hooi van bepaalde waarde zal worden gevoederd, en aan alle deze runderen eene gelijke hoeveelheid en soort van toe- of bijvoeder zal worden verstrekt. Verder zal door een naauwkeurig onderzoek, bij het begin en einde van den proeftijd, van den invloed dier twee wijzen van voedering op de vermeerdering of vermindering van vleesch en vet, en van de hoeveelheid en kracht van den mest, gedurende voor-

meld tijdvak van de verschillende runderen verkregen, moeten blijken, met naauwkeurige opgave tevens van de hoeveelheid melk en boter, gedurende bedoeld tijdvak van de op de twee opgegevene wijzen gevoederde runderen verkregen; alles zoodanig ingerigt, dat naauwkeurig van de waarde der knolraap als veevoeder tot die van het hooi blijke, en onder overlegging van de bewijzen der opgegevene daadzaken. Te beantwoorden vóór 1 April 1850.

2° Het Genootschap looft eene premie uit van **vijfentwintig gulden** aan den inzender der meest geschikt geachte *handleiding voor de beste wijze om boter te maken.* Intezenden voor 1 Januarij 1849.

De antwoorden door eene andere hand dan die des inzenders geschreven, moeten op of vóór den tijd bij de vraag bepaald, met eene spreuk geteekend en vergezeld van een verzegeld biljet, voorzien van dezelfde spreuk, inhoudende den naam en de woonplaats van den inzender, aan den Secretaris des Genootschaps Dr *Verver* te Meppel, franco worden gezonden.

Over het jaar 1847 zijn bij afwisseling in 't Huis van Arrest en Justitie te Assen aanwezig geweest 473 gevangenen, dat is 180 meer dan in 't vorige jaar. Van dezen kenden 58 geen beroep, 198 waren arbeiders en 97 arbeidsters, terwijl slechts 7 landbouwers en tuinlieden waren; de overige hadden andere beroepen. 2 waren beneden 10 jaren, 12 van 10 tot 13, 25 van 13 tot 16, 22 van 16 tot 18, 25 van 18 tot 20, 76 van 20 tot 25, 52 van 25 tot 30, 61 van 30 tot 35, 54 van 35 tot 40, 82 van 40 tot 50, 46 van 50 tot 60, en 16 onder dan 60 jaren. Van de 473 gevangenen waren 439 inlanders en 34 vreemden, 179 gehuwden en 294 ongehuwden, 399 Hervormden, 68 R.Catholijken en 6 Israëliten. 't Grootste getal gevangenen te gelijk aanwezig, was 107, 't kleinste 72. Er zijn in de gevangenis geweest 407 correctioneel veroordeelden, van welken 398 hunne straf in 't gesticht hebben ondergaan, 23 crimineel veroordeelden, die naar andere gestichten zijn overgebragt, 2 om schulden en 4 om boete gegijzelden. Van gezegde 398 correctioneel veroordeelden, zijn 210 wegens bedelarij en landlooperij, 32 wegens moedwillige verwonding, 133 wegens diefstal of poging daartoe, 23 wegens andere misdrijven veroordeeld. Van deze zijn 26 veroordeeld tot eene gevangenisstraf van 1 tot 7 dagen, 237 van 7 tot 30 dagen, 58 van 1 tot 3 maanden, 38 van 3 tot 6 maanden, 37 van 6 maanden tot 1 jaar, en 2 tot meer dan een jaar.

Niet zonder groote verwondering hebben wij in het *Handelsblad* van gisteren eene advertentie gelezen van de wed. *F. Oosterveld* te Dieverbrug, gemeente Diever, dat geen harer paarden aan den kwaden droes heeft gelaboreerd en geen derzelve op bevel van hooger hand is afgemaakt; wij zijn in staat stellig te kunnen mededeelen, gelijk wij ook vroeger reeds gedaan hebben, dat door een deskundig veearts, na een naauwkeurig onderzoek, twee paarden welke gestald waren in den stal van de wed. *Oosterveld* en welke publiek zouden geveild worden, bevonden zijn aan den kwaden droes te laboreren; dat daarop eerst de publieke veiling van dezelve verhinderd is, en dezelve vervolgens op last van den heer Gouverneur zijn afgemaakt. Of echter de afgemaakte paarden aan de wed. *Oosterveld* zelve of aan een harer zoons toebehoorden, kunnen wij niet beslissen, maar zeker is het, dat zij aan de Dieverbrug gestald waren en daar zouden verkocht worden.

Vrijheid van Onderwijs.

Dat de volksopvoeding ook in den werkkring van 't Staatsbestuur ligt, behoeft geen betoog. Zelfs de nuchtere Liberaal, die in regtsveiligheid 't geheele doel des staats ziet, behartigt de volksopvoeding als een voornaam middel tot dat doel. Vooral in deze dagen blijkt het, dat het eigenlijk van de gezindheid der bevolking afhangt, of 't openbaar gezag kan stand houden of niet: hierom alleen reeds mag de staat niet onverschillig zijn omtrent hetgeen op de gezindheid der bevolking invloed heeft.

In 't oude Rome mogt een vader zijn kind dooden. Thans is de vaderlijke magt door den staat beperkt. De staat erkent en handhaaft regten des kinds tegenover de ouders; hij gedoogt niet meer dat een vader zijn kind ombrengt of laat omkomen. Evenzeer moet de staat trachten te beletten, dat een vader zijn kind geestelijk doodt, door verwaarlozing of door eene onmenschelijke opvoeding.

Derhalve moet de staat aan elk onderrigt aanbieden, zooo dat ook de armste onderrigt kunne erlangen. Hij moet trachten te bewerken, dat van 't aangeboden onderrigt gretig en algemeen gebruik gemaakt worde. Hij moet onderwijs en onderwijzers, die de jeugd bederven of onkundig laten, weren.

Maar verder mag de staat niet gaan. Hij mag zijn onderwijs niet opdringen; hij mag de kinderen niet aan de ouders ontweldigen; alleen bij vondelingen en dergelijke mag hij eigenmagtig in de plaats der ouders treden. God, het geweten, het kind vragen eens den vader: wat hebt gij van uw kind gemaakt? en zoo magtig is de staat niet, dat hij den vader van die verantwoordelijkheid kan ontheffen. Zoover strekt zich 't regt des staats niet uit, dat hij meer regt op 't kind heeft dan de ouders. Te Sparta behoorde, volgens de instellingen van Lycurgus, het kind aan den staat; maar in den nieuwen tijd gaat de mensch vóór den burger.

Een vader te dwingen om zijn kind overtegeven aan een onderrigt, dat hij voor deszelfs tijdelijk of eeuwig welzijn schadelijk acht, dat is tijrannie, gewetensdwang, dat is den heiligen band tusschen ouders en kind verbreken, 't huisgezin verwoesten.

Op hetzelfde komt het neer, zoo de staat den vader slechts de keuze laat om zijn kind of zonder behoorlijk onderwijs te laten opgroeijen, of te zenden naar eene openbare school, wier leerwijze of leerstof hij, om godsdienstige of andere redenen (hetzij al of niet gegrond), niet kan goedkeuren.

Steeds blijve, al is het ook uit een bloot paedagogisch oogpunt niet wenschelijk, aan de ouders vrijheid en gelegenheid om ander onderwijs dan hetgeen van staatswege gegeven wordt, voor hunne kinderen te verkiezen.

Wij verheugen ons daarom over de bepaling van 't Ontwerp van Gewijzigde Grondwet, dat *het geven van onderwijs vrij* is. Maar leed doet het ons in 't Verslag 't volgende te lezen:
» Publiek onderwijs is dat hetwelk van overheidswege wordt
» gegeven. Dit mag echter het *algemeene* regt om anderen
» te onderrigten, niet hinderen, onder voorwaarde slechts
» dat hij die van onderwijs zijn beroep wil maken, aan die
» proeven van bekwaamheid en aan zoodanig toezigt onder-
» worpen zij, welke aan het publiek eenige [?] zekerheid
» schenken, dat de hoogste belangen van het opkomend [?]
» geslacht niet aan onwaardige handen worden vertrouwd.

Men ziet het: vrijheid van onderwijs begeert de Commissie van Grondwetsherziening als een deel der beroepsvrijheid, niet der gewetensvrijheid. Zij beroept zich niet op 't regt en den pligt der ouders om naar hun geweten hunne kinderen optevoeden, maar op zeker beweerd doch niet bewezen *algemeen regt om anderen te onderrigten.* Dat is een erbarmelijke grond voor eene goede bepaling! Dat mag Liberalisme zijn, maar dan is het nuchter Liberalisme.

Br.

Buitenland.

Te Parijs is den 15 eene nieuwe omwenteling beproefd, doch, aanvankelijk althans, mislukt. De vergaderzaal der Nationale Vergadering is, gedurende de zitting, waarin over de poolsche en italiaansche aangelegenheden werd beraadslaagd, door 't volk, opgeruid door de revolutionaire clubs, ingenomen. Die

vergadering is uiteengedreven en de opstandelingen hebben uit hun midden een voorloopig bewind benoemd. De generaal *Courtais*, commandant der nationale garde, schijnt door de bewegingspartij gewonnen te zijn geweest, zoodat men bevreesd was, dat men op dat magtig korps geen staat kon maken. Deze vrees is echter gelukkig ongegrond gebleken. De regering heeft de nationale garde doen oproepen; deze is onverwijld tot hare ondersteuning onder de wapenen gekomen, heeft tegen de bewegings mannen partij gekozen en een aantal der voornaamste volksleiders in hechtenis genomen.

Omstreeks een uur stormde de menigte in de vergaderzaal, en deze was vervolgens, eenige uren lang, een tooneel van onbeschrijfelijke, ijsselijke wanorde. Onderscheiden leden, die hunne verontwaardiging niet konden inhouden, werden door 't gepeupel met bedreigingen en mishandelingen beantwoord; de vergadering gedroeg zich echter waardig en liet zich door de volksleiders niets afdwingen. De beruchte *Blanqui*, de voorzitter van een der heftigste clubs, eischte als ultimatum des volks, dat de vergadering onmiddellijk ten gunste van Polen den oorlog aan Rusland en Oostenrijk verklaren, en maatregelen tot verbetering van 't lot der arbeidende klasse nemen zou. Te midden der vergadering ontstond een strijd tusschen den vaandeldrager der *Blanqui*-club met eenige volgelingen en de deurwaarders der Kamer met eenige afgevaardigden, die 't vaandel wilden bemagtigen; 't vaandel scheurde en de stok brak. Toen eindelijk op een valsch alarm alsof eene tribune dreigde intestorten, de zaal door de meeste afgevaardigden verlaten werd, stelde *Blanqui* voor *eene belasting van 1000 millioen op de rijken*, en verklaarde een ander volksleider de Nationale Vergadering *ontbonden*: 't een en ander werd door de menigte met razend gejuich aangenomen. Daarop ging de menigte naar 't stadshuis om eene voorloopige regering te benoemen.

De laatste berigten uit Parijs tot dingsdag doen hopen, dat de regering meester is gebleven.

't Engelsche Tractaat-Genootschap heeft in 1847 22,000,000 tractaatjes, dus 42 elke minuut, uitgegeven, grootstendeels kosteloos. Het Britsch-en-Buitenlandsch Bijbelgenootschap heeft in 1847 verspreid 1,124,067 bijbels, nml. 837,361 binnenslands en 286,706 door tusschenkomst der elders gevestigde depots; de geldelijke toestand dezer inrigting is zeer gunstig.

AANBESTEDING.

Op dingsdag den 30 Mei des jaars 1848, des middags ten 12 ure, zal, onder nadere approbatie, door den Gouverneur der provincie Drenthe, of, bij deszelfs absentie, door een der leden van de Gedeputeerde Staten en in bijzijn van den Hoofd Ingenieur van den waterstaat in de provincie Drenthe, aan het locaal van het Gouvernement te Assen, worden aanbesteed:

Het doen van **VERNIEUWINGEN** en gedurende DRIE achtereenvolgende JAREN, **ONDERHOUDEN** van de gedeelten des GROOTEN WEGS der eerste klasse no. 1, zijtakken no. 2 en 3, voor zoo veel die in de provincie Drenthe zijn gelegen, ingaande primo Julij 1848, en eindigende ultimo Junij 1851.

Deze aanbesteding zal geschieden bij inschrijving en opbod.

Het bestek der bovengemelde Aanbesteding zal, boven en behalve aan het locaal van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, en aan dat van het Gouvernement der provincie Drenthe, te Assen, ter lezing liggen op alle zoodanige plaatsen, alwaar gewoonlijk de bestekken van waterstaatswerken in gemelde provincie ter lezing gelegd worden.

Zullende vier dagen vóór de besteding de noodige aanwijzing in loco worden gedaan en voorts nadere informatien te bekomen zijn bij den Hoofd Ingenieur *A. Kommers Pz.* en den Ingenieur *J. A. van Dorth* te Assen.

De tijdelijke Minister van Binnenlandsche Zaken,
(*get.*) L. C. LUZAC.

De President der Provinciale Commissie van Geneeskundig Onderzoek en Toevoorzigt in Drenthe, verwittigt mits dezen, naar aanleiding van art. 11 van Zijner Majesteits besluit dato 18 April 1818, in overeenstemming met het reglement ter bevordering der koepokinënting in de Provincie Drenthe van HH. Gedeputeerde Staten, goedgekeurd bij Koninklijk Besluit van 28 October 1826 no. 158, dat door hem, bij den Concierge van het Gouvernementshuis te Assen, versche koepokstof disponibel gesteld is, en dat ten overvloede aan de onderscheidene gemeentelijke Besturen ten fine van distributie eenige glaasjes met gemelde stof gevuld zullen verzonden worden. *De President voornoemd*,

Hoogeveen, 2 *Mei* 1848. G. H. AMSHOFF.

ZWOLSCHE STOOMBOOT-MAATSCHAPPIJ.

Tot het innemen van den nieuwen stoomketel wordt de vaart der Stoomboot op zaturdag den **twintigsten** Mei e.k. tot **nadere aankondiging gestaakt.**

Koevorden, 15 *Mei*. Rogge *f* 5.00; Boekweit *f* 5.50; Boter, ned. pond *f* 0.70.

Hoogeveen, 16 *Mei*. Rogge *f* 5.15; Boekw. *f* 5.25; Haver *f* ».»; Boter n. pond *f* 0.70. Honig n. p. *f* ».».

Ter markt aangebragt: 350 mudd. Rogge; 77 mudd. Boekweit; 0 mudd. Haver; 20 pond. Boter; 0 pond. Honig.

Assen, 18 *Mei*. Rogge *f* 5.50 a *f* 5.10; Boekw. *f* 4.50 a *f* 4.00; Aardapp. *f* 1.40 a *f* 1.20; Boter ned. pond *f* 0.70 a *f* 0.65; Hooi ».» n. p. *f* ».»; Stroo 100 n. p. *f* 2.00.

Aantal: 273 mud Rogge; 70 mud Boekweit; 60 mud Aardap.; 60 Ned.p. Boter; 0 n.p. Hooi; 2000 n.p. Stroo; Wagens 93.

Kampen, 15 *Mei*. Tarwe *f* 9.25 a *f* 9.75. Rogge *f* 5.80 a *f* 6.20. Boekweit *f* 4.50 a *f* 5.50. Garst *f* 4.00 a *f* 4.30. Boter ⅛ ton *f* 15.00 a 15.50.

Groningen, 16 *Mei*. Tarwe *f* 6.25 a *f* 7.75. Rogge *f* 4.70 a *f* 5.50. Boekweit *f* 5.10 a *f* 5.85. Gerst *f* 2.75 a *f* 3.35, knobbe *f* 3.20 a *f* 3.90. Dikke haver *f* 2.60 a *f* 3.70. Voerhaver *f* 2.15 a *f* 2.55. Paardeboonen *f* 3.75 a *f* 4.50. Koolzaad *f* 9.50 a *f* 10.60. Gort grove *f* 6.25 a *f* 7.00, parel 100 ned. pond *f* 10.50 a *f* 11.50. Raapolie per vat *f* 32.50. Tarwe slap met weinig handel. Rogge in een doen. Boekweit ruim ter veil en 15 ct lager verkocht. Gerst slepend afgaande en moeijelijk tot vorige prijzen te plaatsen. Dikke haver 15 ct hooger wel afgaande. Blanke voerhaver als voren, zwarte dito 10 ct hooger verkocht. Boonen ruim prijshoudend. Koolzaad meest in een doen. Gort als voren.

Amsterdam, 17 *Mei*. Werk. Sch. 2½ pct 39¾ a 40⅛; dito 3 pct 45⅞ a 46; dito op resc. 3 pct » a »; Werk. Sch. 4 pct 58⅝ a 59⅜; O. I. leening 4 pct 57½; Am. Synd. 3½ pct » a »; Handelm. 4½ pct 118; Haarlemmerm. 5 pct » a »; Aand. Rijnspoorw. 4½ pct 60; Aand. Holl. Spoorw. » a ».

Deze week zijn onze fondsen, vooral door de berigten uit Parijs, iets gedaald.

Te *Assen*, bij VAN GORCUM EN COMP., Provinciale Drukkers.